

مهاجرت غیر متعارف یا قاچاق انسان

غلامحسین بیابانی^۱

دکتر محمد جواد محمودی^۲

چکیده:

مهاجرت غیر متعارف شکل ناهنجار قاچاق انسان است که بظاهر شبیه ورودهای کاملاً قانونی به نظر می آید. با این وجود، قربانیان قاچاق پس از رسیدن به کشورهای مقصد نیز برای بهره‌برداری سوء و استثمار، همچنان تحت کنترل قاچاقچیان و عوامل آنها باقی می‌ماند. در نتیجه، آنچه به عنوان روندی قانونی آغاز گردید می‌تواند به صورت تراژدی ناخوشایند خاتمه یابد. آمار این بزهکاری در دنیا بسیار تکان‌دهنده است. از آنجایی که این قبیل تبهکاری‌ها ماهیتاً و عمدتاً در خفا و پنهان صورت می‌گیرد، کشف و شناسایی دقیق آمار افرادی که در دام قاچاقچیان گرفتار گردیده‌اند، چندان آسان نیست. گستره بهره‌گیری‌های پنهانی از این قبیل افراد، وسیع و مختلف است؛ از جمله می‌توان به استفاده‌های سوءسکسی - تجاری از آنان در مراکزی همچون روسپی خانه‌ها، خدمتکاری منازل و ازدواج‌های اجباری اشاره کرد. در این مقاله نگارندگان تلاش خواهند نمود ضمن تحلیل از چگونگی جذب، انتقال، بکارگیری و تسویه حساب و همچنین راهکارهای مبارزه و مقابله با این پدیده به شرح و بیان این مقوله بپردازند.

واژگان کلیدی:

مهاجرت غیر متعارف، قاچاق زنان، قاچاق جنسی، قاچاقچیان، بردگی مدرن، قاچاق انسان

۱- عضو هیات علمی دانشگاه علوم انتظامی

۲- عضو هیات علمی دانشکده مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکز

مقدمه:

در سطح جهانی، **مهاجرت غیر متعارف** به عنوان یکی از گسترده‌ترین موارد نقض حقوق بشر شناخته شده است. (Cole, ۲۰۰۹) زیرا جنایتی وحشتناک، اجحاف و ناعدالتی آشکار در حقوق انسانی است. **مهاجرت غیر متعارف** یا قاچاق زنان برای فحشا، گونه‌ای از برده‌داری مدرن است. (Herzog, ۲۰۰۸) مقوله قاچاق انسان از کشورهای پرجمعیت، در حال توسعه و کم درآمد به کشورهای پیشرفته اروپای غربی و آمریکای شمالی و یا بالعکس انتقال زنان از کشورهای اروپای شرقی، میانه و غرب به کشورهای در حال توسعه به صورت یکی از مشکلاتی در آمده که گریبان همه کشورهای را گرفته است. مسئله نقض حقوق بشر، کار اجباری، تجاوز و مرگ عده‌ای از این افراد و افتادن در دام قاچاقچیان انسان، موجب شد تا برخی کشورها بویژه کنگره آمریکا قانون حمایت از قربانیان قاچاق انسان را در اکتبر ۲۰۰۳ تصویب کند که موارد تخلفات جنایی قاچاق زنان و دختران برای تجارت سکس را بر می‌شمارد. هر ساله تعداد قابل شماری در سطح دنیا قاچاق می‌شوند. اولین مانع در این راه کشف هویت قربانیانی است که اغلب فاقد اوراق هویت هستند، یا آن را از بین برده‌اند. مرحله دوم تثبیت قربانیان است که اغلب کشور مقصد بسختی اسکان اندکی از آنها را قبول می‌کند. مرحله سوم، پیامدهای اجتماعی و انسانی قاچاق انسان، هم برای کشور مقصد و هم برای قربانیان است. بررسی نقش ادارات و سازمانهای مختلف دخیل، جمع آوری اطلاعات، ارزیابی اتهامات قاچاقچیان، اثبات مدارک جرم آنان و چالش‌های پیش روی این مسئله ارزیابی شده‌اند. (Liza and Bales, ۲۰۰۷)

از آنجاییکه تفاوت موجود میان شرایط اقتصادی کشورهای مبدأ و مقصد، جاذبه‌های کشور مقصد، عوامل محدودکننده مهاجرت‌های قانونی و توسعه روزافزون شبکه‌های قاچاق انسان عواملی هستند که علاوه بر افزایش رقم مهاجرت غیرمتعارف، بطور مؤثر باعث افزایش قاچاق می‌شوند، با به کار بستن تدابیر پلیسی محض نمی‌توان بر این مشکل فائق آمد و برقراری کنترل‌های شدیدتر و تدابیر خشونت‌آمیز علیه مهاجران ممکن است، نتیجه معکوس داشته و ضمن از دست رفتن کنترل پدیده مهاجرت، موجب وابستگی هرچه بیشتر مهاجران به شبکه‌های قاچاق انسان شود. به منظور از بین بردن عوامل محرک و جذاب که باعث می‌شوند مهاجر کشور خود را ترک کرده و عازم کشور دیگر شود، اتخاذ سیاستهایی درازمدت لازم است. (سلیمی، ۱۳۸۲: ۱۷۵)

با پیشرفت تکنولوژی به نظر می‌رسد، راه برای فعالیتهای قاچاقچیان و انتقال قربانیان از مرزهای مختلف هموارتر گشته است. در دوره کنونی، قاچاق انسان معضلی فراگیر و

جهانی ست و محصور به حد و مرز و منطقه‌ای خاص نیست. درآمدهای حاصله از این نوع قاچاق به خزانه تبهکاری و جرایم سازمان‌یافته واریز می‌شود. این قاچاق ناگزیر از ارتباطی تنگاتنگ با جرایم دیگری چون جعل اسناد، پولشویی و عبور غیرقانونی افراد مهاجر است. (اشتری، ۱۳۸۵: ۵۲)

اشکال قاچاق انسان :

اشکال مختلفی به کار گرفته می‌شود تا اینکه یک قربانی را به سیستم قاچاق متقاعد سازند. بازیگران این سیستم نقشهای متنوع و در عین حال مهمی را ایفا می‌کنند. این نقش‌ها از عاشق دل‌داده و شوهر گرفته تا کارفرما را در بر می‌گیرد. همه اینها مانند زنجیره‌ای هستند که به هم متصل هستند. (ر.ک معتمدی و مستوفی فر ، ۱۳۸۸: ۷۸) در سطوح زیر به چند شکل از قاچاق انسان اشاره می‌کنیم :

۱. **ازدواج پستی:** بسیاری از زنان به لحاظ موقعیت اجتماعی و خانوادگی و اعتقادی تن به قاچاق نمی‌دهند. در این حالت قاچاقچیان از حربه مذهبی استفاده کرده و این زنان را به ازدواج مردان کشور خود که در خارج بسر می‌برند و یا مردان کشورهای دیگر در می‌آورند و پس از مراسم رسمی آنها را به کشور مقصد اعزام می‌کنند.

۲. **ازدواج صوری:** در این شیوه همانند قبل برخی خانواده‌ها برای کار کردن فرزندان خود در خارج از کشور مقاومت می‌کنند، اما قاچاقچیان با پیشنهاد ازدواج با زنان مورد نظر به بهانه ادامه زندگی یا کار از کشور خارج شده در آنجا از زن جدا و او را تحویل سازمان‌های جنایی می‌نمایند.

۳. **قاچاق برای تهیه اعضای بدن:** این نوع قاچاق دو حالت دارد. در حالت اول شخص با میل خودش و با دریافت مبلغ مورد توافق اقدام به دادن اعضا می‌نماید، حال در مراکز زیر زمینی داخل و یا اعزام به خارج این عمل انجام می‌شود. اما نوع دوم آنها با ربودن قربانی اعم از زن، مرد و یا کودک اعضای بدن قربانی را در بیمارستان و یا در مراکز مجهز جدا کرده و با چند برابر قیمت به مشتریان خود پیوند می‌زنند.

۴. **توریسم جنسی^۱:** توریسم جنسی جریانی ست خلاف قاچاق انسان. زیرا در قاچاق؛ انسانی را به منظور سوء استفاده و بهره‌کشی از کشور خودش به کشور دیگر منتقل می‌کنند، اما در توریسم جنسی وضعیت معکوس است؛ یعنی شخص برای خوشگذرانی به

^۱ Sex Tourism

منطقه می آید و به اصطلاح با بلیتی که می گیرد یک اضافه نرخی را برای استفاده از این خدمات در حین اقامت می پردازد. (ر.ک پیشین : ۴۵) از آنجایی که این نوع صنعت که گاهی مواقع جهانگردی جنسی نام دارد صنعت پر درآمدی است در اغلب مواقع دولتهای میزبان به صورت آشکار و مستقیم از آن حمایت می کنند. مانند دولت تایلند، فیلیپین، تایوان و...

اهداف قاچاقچیان از قاچاق زنان، دختران و کودکان:

۱. کار اجباری در منازل، رستورانها و کارخانهها.

۲. ازدواج اجباری.

۳. روسپی گری و کار در قمارخانهها.

۴. فرزندخواندگی غیرقانونی.

۵. تکدی گری.

۶. قاچاق موادمخدر.

۷. جیب‌بری.

۸. قاچاق اندامهای بدن.

گروههای درگیر قاچاق:

افراد درگیر در امر قاچاق انسان که در قالب گروههای سازمان یافته فعالیت می کنند، معمولا در این ۴ گروه قرار می گیرند.

۱. پیمپ^۱ یا قواد؛

۲. قاچاق کننده؛

۳. توزیع کننده؛

۴. معرفی کننده؛

نکته ضروری این است که افراد درگیر و قاچاقچیان و سرکرده ها غالبا مردان هستند، ولی در بسیاری اوقات از زنان به عنوان ابزار در امر قاچاق زنان دیگر استفاده می شود.

(پیشین: ۸۴)

^۱. pimp

صورت های مهاجرت های غیر متعارف:

شاید یکی از مهمترین دلایل مهاجرت های غیر متعارف یا قاچاق انسان؛ زنان هستند. زیرا این قاچاق از قاچاق مواد مخدر کم خطرتر و متحمل خسارات کمتری است. معمولاً این زنان به اراده خود و با رضایت خاطر جابجا می شوند و هنگامی که به مقصد رسیدند، تازه متوجه می شوند که در دام سازمانهای جنایتکار گرفتار شده اند. سازمان ملل حتی فیلم مستندی ساخته است که به چنین زنانی هشدار می دهد که در پشت آگهیهای استخدام در خارج، خطر در کمین است. این خطر بویژه زنان کشورهای اروپای شرقی و روسیه را گرفتار ساخته است. آنها در سایه آگهی های مختلف بسادگی فریب زندگی بهتر، ازدواج مناسب یا شغل پردرآمدتر در غرب را چه در آمریکا و چه در کشورهای اروپای غربی می خورند و هنگامی که به آنجا رسیدند بسادگی خود را در وضعیتی گرفتار می بینند که فحشای اجباری، کار در صنعت سکس، بردگی و بهره برداری خانگی و... آنها را خرد کرده و در شرایط بی نهایت دشواری قرار می دهد.

گاهی مواقع پایگاههای نظامی آمریکا که در خارج از کشور بویژه در کره جنوبی مستقر هستند برای قاچاق فراملیتی زنان از آسیا، اقیانوسیه و اوراسیا به کره جنوبی و آمریکا فعالیت دارند. فعالیت این گروه در سه نوع قاچاق مرتبط با پایگاههای نظامی امریکا در کره جنوبی صورت می گیرد. جابجایی محلی زنان کره ای به کلوبهای اطراف پایگاههای نظامی، قاچاق فراملی زنان به کلوبهای اطراف پایگاههای نظامی در کره جنوبی، و قاچاق فراملی زنان از کره جنوبی به سالنهای ماساژ در آمریکا. (Ellerman, Hughes, ۲۰۰۷)

تقسیم کار در سیستمهای مهاجرت غیر متعارف:

- سازمان دهندگان و سرمایه گذاران در رأس سلسله مراتب جای دارند. آنها فعالیتهای سازمان را تحت نظر داشته و برای انجام عملیات سرمایه گذاری می کنند. این افراد به هیچ وجه در جرایم ویژه دخالت نداشته و توسط رده های پائین شناسایی نمی شوند و هیچ یک از افراد سازمان و یا داوطلبان مهاجرت با آنها تماس ندارند. آنها می توانند در بخشهای حرفه ای قانونی نیز مشغول به کار باشند.

- کسانی که مهاجران را جذب کرده و از آنها به عنوان مشتری استفاده می کنند، واسطه میان سازمان دهندگان و مشتریان سازمان محسوب می شوند. این واسطه ها از جزییات و نحوه سفر مطلع نیستند و به طور موردی کار می کنند و در ازای جذب هر نفر مبلغی از

سازمان دریافت می‌کند. اغلب این واسطه‌ها از همان محلی که مهاجران هستند انتخاب شده‌اند و پیشینه فرهنگی مشترک دارند.

- قاچاقچیان، مسئول مراحل مختلف خروج از کشور و سفر هستند. همان‌طور که در بالا خاطرنشان شد افراد عضو سازمانهای جنایی، دست‌اندرکار تمام مراحل سفر نیستند ولی ممکن است به‌طور انحصاری در انجام قسمتی از سفر به کار گرفته شوند. این افراد از آخرین تغییرات قوانین و مقررات مربوط به کنترل مرزها مطلع بوده و با وجود این که هیچ اطلاعی از ساختار سازمان جنایی ندارند، ولی از طریق واسطه‌ها با سازمان در ارتباط هستند.

- در این سلسله مراتب عرضی باید مسئولان دولتی فاسدی را که در زمینه قاچاق انسان فعالیت دارند، شناسایی کرد. به منظور اخذ اوراق هویتی و تسهیل عبور مخفیانه از مرزها، شبکه‌ها معمولاً از مسئولان سیاسی، نیروهای پلیس و مأموران گمرک استفاده می‌کنند. شخصیهایی که این‌گونه دچار فساد می‌شوند، ناچارند در آینده از فعالیتهای جنایی سازمان حمایت کنند.

- گروه دیگری در داخل سازمان وجود دارد که مسئول اطلاع‌رسانی در مورد نحوه کنترل مرزها، فعالیتهای پلیسی، روند مهاجرت و حمل و نقل مسافر، مقررات مربوط به پناهندگی و... است. مخبر و عامل قاچاق می‌تواند شخص واحدی باشد. سازمانهای بزرگ دارای یک گروه مخبر هستند که در حیطه‌ای کاملاً سازماندهی شده، کار می‌کنند و از تکنولوژیهای بسیار پیشرفته استفاده کرده و به سیستم مرکزی اطلاعات دسترسی دارند.

- اعضای خشن سازمان افرادی هستند که مسئول برقراری نظم در طول سفر، اجرای نقشه برای نیل به مقصد و وصول مبالغ مربوط به مهاجرت هستند. اساساً این افراد به همان گروه قومی که مهاجران عضو آن هستند، تعلق ندارند.

قاچاق جنسی از زبان آمار:

نابرابریهای اقتصادی-اجتماعی و جنگهای سیاسی در مناطقی از جهان خصوصاً آسیای جنوبی و جنوب شرقی منجر به مهاجرت مردم کشورهای این منطقه از جایی به جای دیگر گردیده است. فرآیند جهانی شدن نیز از سوی دیگر باعث انتقال راحت و آزاد سرمایه، فناوری، متخصصان و همچنین گردشگری جنسی^۱ گردیده است (وب سایت مبارزه با قاچاق انسان). بیسوادی، وابستگی، خشونت، ننگها و برجسبهای اجتماعی و فرهنگی، تبعیض جنسی و فقر از جمله عواملی هستند که زنان و کودکان را در موضع بی دفاعی قرار

داده و منجر به تولید و پرورش مشکلی بارز به نام تجارت جنسی در کل این منطقه شده است. گسترش این تجارت موجب گسترش بیماری ایدز به عنوان تهدیدی برای سلامت بشر گردیده است. در ادامه به چندین کشور آسیایی که دچار چنین مشکلی هستند به طور خاص اشاره خواهد شد (هودا: ۲۰۰۶)

افغانستان: افغانستان هم به عنوان یک کشور منبع و هم یک کشور ترانزیت برای تجارت جنسی زنان به حساب می آید. کودکان و زنان افغان معمولاً به کشورهای نظیر پاکستان، ایران و عربستان سعودی با هدف تکدی گری، کارگری و یا بهره برداری جنسی قاچاق می شوند. این در حالی است که قاچاق کودکان افغان معمولاً با رضایت خانواده هایشان همراه است زیرا به آنان گفته می شود که موقعیتهای تحصیلی و شغلی مناسبی در خارج از افغانستان در انتظار آنهاست. طبق آمار، در سالهای اخیر حدود ۴۰۰ کودک افغان از عربستان سعودی به کشور خود بازگردانده شدند.

بنگلادش: این کشور نیز هم به عنوان یک کشور منبع و هم یک کشور ترانزیت برای تجارت جنسی زنان محسوب می شود. گروههای حقوق بشر در بنگلادش تخمین می زنند که سالانه بین ۱۰ تا ۲۰ هزار کودک و زن از این کشور به هند، پاکستان، بحرین، کویت و امارات متحده عربی با هدف بهره کشی جنسی و یا کارگری در منازل قاچاق می شوند.

تایلند: زنانی که در تایلند با عنوان فاحشه های خیابانی مشغول به کار هستند عمدتاً از برمه، کامبوج و لائوس به داخل تایلند قاچاق می شوند. زنان تایلندی نیز معمولاً توسط سندیکاهاى عظیم تجارت جنسی به آمریکا، آفریقای جنوبی، استرالیا و اروپا مخصوصاً کشور هلند منتقل می گردند. حدود ۶۰ درصد از بودجه دولت تایلند از راه تجارت جنسی زنان و جلب توریستها از این طریق تامین می گردد.

هند و پاکستان: هند و پاکستان دارنده هر سه عنوان کشور مقصد، مبدا و ترانزیت در زمینه تجارت جنسی است. بنا به تخمین یونسف، حدود یک میلیون برده جنسی که عمده آنان را دختران نوجوان تشکیل می دهند، در این دو کشور وجود دارد.

نیپال: این کشور، یک کشور منبع برای زنان و دخترانی است که معمولاً به عنوان برده جنسی، و یا کارگر به هند قاچاق می گردند و از آنجا به عربستان سعودی، مالزی، امارات و سایر کشورهای عربی حوزه خلیج فارس قاچاق می شوند.

جمهوری اسلواکی: قربانیان قاچاق انسان در اسلواکی بیشتر زنان جوانی هستند که با هدف سوء استفاده جنسی و کار اجباری قاچاق می شوند. آنان اهالی مناطقی از اسلواکی هستند که نرخ بیکاری در آنجا بالاست و معمولاً از خانواده هایی می آیند که از لحاظ

اجتماعی در سطح پایینی قرار دارند. این افراد شامل زنان مجرد یا مادران بدون فرزند و نیز زنان متأهل دارای چندین فرزند هستند.

اسلواکی عمدتاً کشور مبدأ این قربانیان است. در اکثر موارد، قربانیان با فرصتهای شغلی پر منفعتی در خارج کشور فریفته شده یا از طریق آگهیهای روزنامه ترغیب می شوند. مشاغل عمده ای که تبلیغ می شوند عبارتند از: پیشخدمت، گارسون رستوران، نظافتچی و خدمتکار. همچنین آگهیهای توسط قاچاقچیان دیگر کشورها، سازمانهای فعال در امر واسطه گری یا سایر افرادی که با صاحبان بارها و کافه های تأمین کننده امکانات برای انجام امور غیر اخلاقی در خارج از کشور ارتباط دارند، منتشر می شود. قربانیان از اسلواکی به کشورهای غرب اروپا بویژه اتریش، ایتالیا، اسپانیا، هلند، جمهوری چک، یونان، سوئیس، فرانسه، مکزیک و ژاپن قاچاق می شوند. سپس فرد قربانی با زور و خشونت مجبور به انجام کار اجباری یا عمل منافی عفت می گردد و پس از مدتی به دلیل فشارهای وارده خود را با وضعیت موجود مطابقت داده و در کار قاچاق فعالیت خواهد کرد. بعلاوه از آن رو که این فرد خود را در چنین وضعیتی شناخته است، مایل نخواهد بود که در تعقیب و دستگیری قاچاقچیان همکاری کند. از این رو، این نوع فعالیت مجرمانه تا حد زیادی با پنهانکاری همراه و در نتیجه شناسایی آن با مشکلات و دشواری روبروست.

این حقیقت از طریق اطلاعات آماری مربوط به جرم قاچاق انسان و جرایم مرتبط و به موجب قانون کیفری تأیید شده است. براساس این اطلاعات آماری، حقایقی به قرار زیر در اسلواکی طی سالهای ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ مشخص گردید:

اسلواکی برای قربانیان قاچاق انسان، کشور ترانزیت محسوب می شود. قربانیان از اوکراین، روسیه و بلغارستان و با عبور از کشور اسلواکی به جمهوری چک یا اتریش منتقل می شوند. از آنجایی که قربانیان برای مدت بسیار کوتاهی در اسلواکی اقامت می کنند، تعیین هویت آنان بسیار دشوار است.

قربانیان قاچاق انسان در معرض شرایط غیرانسانی قرار گرفته و در نتیجه متحمل آسیبهای روانی، جنسی و فیزیکی می شوند که آثار آن مدتهای زیادی باقی خواهد ماند. یکی از عواقبی که متوجه قربانیان قاچاق انسان می شود، انتقال بیماریهایی چون هپاتیت، سیفلیس و اچ. آی. وی/ایدز از طریق روابط جنسی ست. ساده ترین مشکلاتی که برای این افراد پیش می آید، پدیده های روانی چون اضطراب، بیخوابی، نگرانی، آشفتگی و کسالت خواهد بود.

این عواقب موجب تخریب روانی شخصیت و هویت آنان می شود. در نتیجه احساس حقارت کرده و با خود می اندیشند که دیگر در بین خانواده و بستگان هیچ جایگاهی ندارند. قربانی در موقعیتی قرار می گیرد که بدون کمک و حمایت دیگران براحتی نمی تواند وارد اجتماع شده و با دیگران رابطه برقرار کند.

طریقه و علت رواج قاچاق زنان و فحشا:

کشورهایی که از لحاظ سطح اقتصاد بین‌المللی در وضع نامساعدی قرار دارند به‌طور روزافزونی به صنعت جهانگردی به عنوان منبع ارزی و ارائه اقامتگاههای تفریحی ارزان به ملت‌های صنعتی ثروتمند روی می‌آورند. امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، پیوند محکمی بین توسعه و صنعت جهانگردی در کشورهای در حال توسعه و حضور «صنعت جهانگردی جنسی» و در نتیجه قاچاق زنان وجود دارد.

زنان تعداد زیادی از کشورها از یک کشور به کشور دیگر انتقال داده می‌شوند. آنچه مهم است مسیرهای ویژه جهت داد و ستد قاچاق زنان است که بین کشورهای متفاوت بلوک شرق سابق توسعه داده شده و وضعیت‌های بازار کار متفاوت و تفاوت‌های اقتصادی را منعکس می‌کند. به عنوان مثال زنان روسیه به منظور فحشا به لهستان، چک، و اسلواکی آورده می‌شوند زیرا که وضعیت اقتصادی آنها بهتر از روسیه است.

زنان توسط محافل عملیاتی کارپردازان کمابیش حرفه‌ای که آنها را فریب می‌دهند و به آنها وعده کار در خارج از کشور را می‌دهند و یا اینکه آنها را از ماهیت فحشا مطلع نمی‌سازند، جمع‌آوری می‌شوند. امروزه یک شکل فرعی از قاچاق زنان، واسطه‌گری در زمینه ازدواج بین‌المللی است. علاوه بر اینکه زنان کشورهای محروم از نظر اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی برای مردان کشورهای توسعه‌یافته فراهم می‌شوند (صنعت عروس پست سفارشی) و به آنها طی یک دوره آزمایشی امکان انتخاب داده می‌شود تا آنها بتوانند در صورتی که از انتخابشان راضی نبودند زنان را پس فرستند. بنابراین، وجود قاچاق زنان عدم تساوی در شرایط بین‌المللی و تبعیض رفتار غیرعادلانه با زنان جوامع وابسته را مشخص می‌سازد. (محمدی، ۱۳۸۳)

چگونه زنان به خواست سازمان های جنایی تن می دهند:

عموما کسانی که قاچاق می شوند یا در سنین پایین هستند و یا اطلاع چندانی از سرنوشت آینده خود ندارند. سازمان های تحقیقاتی رسمی و بین المللی نیز بسیاری از این مسائل را تأیید می کنند که به شرح زیر می باشد:

۱. وضعیت معیشتی و اقتصادی اغلب آنها در کشورشان بسیار نامناسب بوده است و بعضی از آنان در فقر شدید بسر می برند. (فقر)
۲. اغلب آنان بیسواد بوده و یا از سواد کمی بهره می برند. (بی سواد)
۳. اغلب زنان بیوه بوده (عدم وجود تامین اجتماعی مناسب)
۴. هیچ یک از آنان از وضعیت کاری پیش روی خود اطلاع ندارند. (ناآگاهی)
۵. عمدتاً با وعده و وعید که به کار فروشندگی گمارده می شوند روی می آورند. (فریب)
۶. برخی از زنان را برای کارهایی چون تکدیگری انتخاب می کنند (راحت طلبی)
۷. برخی از این زنان به وسیله قاچاقچیان از مرز عبور داده می شوند و برخی به اتفاق خانواده خود اقدام می نمایند که به سه صورت قاچاق می شوند.
  - ۷/۱. قاچاقچیان هزینه عبور و قاچاق آنها را از قبل دریافت کرده و آنها را در میانه راه به حال خود رها می نمایند؛
  - ۷/۲. عده ای از این زنان بعد از عبور از مرز باید با کارکردن هزینه قاچاقچیان را بپردازند؛
  - ۷/۳. زنانی که به دلیل نداشتن پول کافی باید در حرفه های دشوار و خطرناک مانند کار کردن در کارخانه های شیمیایی مشغول شوند. (ر.ک معتمدی و مستوفی فر، ۱۳۸۸: ۱۲۶-۱۲۵)

شیوه های قاچاقچیان

تفاوت چشمگیر در شیوه های قانونی انتقال و حرکت افراد در جهان در اوج آگاهی دو جانبه جهانی و ارتباط بینابین، مشکلاتی از قبیل افزایش نابرابریهای اجتماعی در سطح منطقه ای و تبعیض جنسی، قبیله ای و طبقاتی در سطح جهانی نفوذ و چیرگی رسانه های الکترونیکی بویژه تلویزیون که تجمل گرایی و زندگی سرمایه داری غرب را بر فرهنگ ملل در حال توسعه القاء می کنند، این حقیقت که سود ناشی از قاچاق بسیار بیشتر از خطرات آن است و پس از قاچاق مواد مخدر رتبه دوم را داراست، مقامات فاسد، وضعیت نابسامان اقتصادی و کمبود کار که خانواده های زیادی را به شهرها کشانده و در آن جا به

چنگ باندهای جنایی می‌اندازد، از مهمترین عوامل بروز پدیده شوم قاچاق انسان می‌باشند.

قاچاقچیان انسان برای رسیدن به هدف خود ممکن است به شگردهای زیر متوسل شوند:

- پیشنهاد کار در کارخانه‌ها و صنایع کوچک
- استفاده نادرست از مقام یا قدرت
- پیشنهاد وام با سودهای سرسام‌آور و به دام‌اندازی افراد بیگناه و ساده‌لوح
- کلاهبرداری و فریبکاری براساس ماهیت کار
- ضبط گذرنامه و دیگر مدارک مسافرتی
- استفاده از زور
- رشوه دادن به مقامهای دولتی / دیگر نهادها برای خروج از مرز و دستیابی به مدارک اصلی و تقلبی
- بهانه ازدواج و در برخی موارد ازدواج با بیش از یک زن
- کار به عنوان خدمتکار منزل و غیره.

شگردهای قاچاقچیان برای مخفی نگهداشتن قاچاق از چشم پلیس:

آسانترین روش قاچاق زنان استفاده غیرقانونی از مدارک قانونی است. زنان غالباً در پوشش روادید تجاری یا گردشگری به کشوری سفر می‌کنند اما پس از پایان مدت روادید به کشور خود مراجعت نمی‌کنند. تفاوت مدت روادید در کشورهای مختلف امکان سوءاستفاده از آن را بیشتر می‌کند به طوری که از یک گذرنامه می‌توان برای افراد گوناگون استفاده کرد. به طور مثال، در روسیه و اوکراین می‌توان برای چندبار ورود در مدت سه ماه روادید گرفت.

صرف نظر از نوع روادید، قاچاقچیان در بیشتر موارد زنان را آموزش می‌دهند که چگونه در مصاحبه برای اخذ روادید پاسخ بگویند. همچنین، برای جلب اطمینان مقامات سفارتخانه‌ها از بازگشت زنان، نامه‌های کار و صورتحسابهای بانکی جعلی ارائه می‌کنند. علاوه بر این، قاچاقچیان از ترفندهای دیگری مانند به‌کارگیری چند مسافر غیرقانونی در گروه‌های گردشگری قانونی نیز استفاده می‌کنند. راه دیگر این که قاچاقچیان درخواستهای زیادی ارائه می‌دهند به امید این که از میان آنها پنج یا شش زن روادید دریافت کنند.

فساد اداری نیز استفاده غیرقانونی از مدارک مسافرتی قانونی را آسان می‌کند. این فساد بیشتر در میان کارمندان بخش کنسولی سفارتخانه‌ها و مقامات دولتی که در ازای دریافت وجه از برخورد با قاچاق انسان چشم‌پوشی می‌کنند، دیده می‌شود.

دومین راه قاچاق، استفاده از گذرنامه‌های جعلی است که معمول‌ترین روش آن تغییر عکس است. در برخی از موارد نام فرد به عنوان همراه در گذرنامه قید می‌شود. گاهی اوقات هم قاچاقچیان از افرادی برای همراهی زنان در سفرهای قاچاق استفاده می‌کنند. این افراد وانمود می‌کنند که پسر، پسرعمو یا شوهرزن همراهشان هستند. این افراد گاهی اوقات حتی به طور قانونی با این زنان ازدواج می‌کنند تا در مبادی ورودی بتوانند پاسخگوی مقامات مهاجرت باشند.

ورود غیرقانونی دشوارترین راه قاچاق است که در آن برای ورود به کشورهای دیگر از مناطقی که کنترل کمی بر آن وجود دارد استفاده می‌شود. استفاده از مناطق مرزی پرت و همچنین جاسازی در کامیونها و کشتیهای ماهیگیری از روشهای ورود بدون کنترل به کشورهای دیگر است.

ترفند دیگری هم که قاچاقچیان از آن استفاده می‌کنند ورود از راه رزرو پروازهای بین‌المللی است که به صورت ترانزیت در یک کشور دیگر توقف دارند. افرادی که از این راه قاچاق می‌شوند پس از ورود به فرودگاه ترانزیت، فردی را که با باند قاچاق مرتبط است ملاقات کرده و از فرودگاه خارج می‌شوند. (بیابانی، ۱۳۸۷)

زنانی که برای بهره‌کشی جنسی قاچاق می‌شوند، گاهی اوقات پس از ورود به کشور مقصد بین چند شهر به گردش درمی‌آیند. کارشناسان درباره این که این گردشها سازمان یافته‌اند یا خیر، اختلاف دیدگاه دارند. چند دلیل می‌تواند برای این گونه گردشها وجود داشته باشد: نخست این که قربانیان قاچاق سرگردان نگه داشته شوند تا هرگز نتوانند با پلیس تماس بگیرند. قاچاقچیان از طرف دیگر بیم دارند که قربانیان قاچاق با مشتریان رابطه برقرار کنند و از آنها کمک بخواهند. با توجه به همین موارد بود که در یکی از پرونده‌های قاچاق در ایالات متحده زنان و دختران مکزیکی هر ۱۵ روز یک بار بین روسپی‌خانه‌های ۱۱ شهر در فلوریدا و دو شهر در کارولینای جنوبی جابه‌جا می‌شدند.

مشکلات مبارزه با قاچاق زنان:

۱. دشواریهای مفهومی، تبادل اطلاعات و هماهنگ‌سازی: در زمینه قاچاق زنان هنوز با دشواری‌های مفهومی روبرو هستیم. بخشهای گوناگون دولت‌ها و اداره‌های مختلف موارد مربوط به قاچاق زنان را به روشهای گوناگون بررسی می‌کنند. برخی اوقات تشخیص

میان قاچاق زنان و مهاجرت غیرقانونی زنان دشوار است. از نظر برخی کارشناسان در مبحث قاچاق زنان هیچ قربانی «بیگناهی» وجود ندارد زیرا همه به میل خود وارد این عرصه شده‌اند. نتیجه این دیدگاه آن است که زنان به محض دستگیری به میهن خود بازگردانده می‌شوند و به شرایطی که از آنها بهره‌کشی شده کمتر توجه می‌شود.

۲. مجازاتهای ناچیز برای قاچاقچیان: مجازاتهای در نظر گرفته شده برای قاچاقچیان انسان در مقایسه با قاچاقچیان موادمخدر ناچیز است. بیشترین مجازات فروش یک انسان برای استفاده از او در کاری اجباری در آمریکا ده سال است در حالی که مجازات فروش ده گرم LSD و یا پخش یک کیلو هروئین، حبس ابد است.

۳. فقدان قانون قاچاق: بسیاری از کشورها از جمله ایالات متحده قانونی برای مبارزه با قاچاق زنان ندارند و برای رسیدگی به آن از دیگر قوانین استفاده می‌کنند. این موضوع سبب می‌شود که بتوان برای یک اقدام چند اتهام و چند مجازات متصور شد. طرفداران تصویب قانونی مشخص برای قاچاق زنان معتقداند استناد به قوانین متعدد برای رسیدگی به پدیده قاچاق دشوار است. در عوض تصویب و استناد به قانون قاچاق زنان، کارآیی دادستان را در رسیدگی به پرونده بسیار بالا می‌برد.

اقدامات کشورهای مبدا و مقصد:

در این راه این کشورها سعی می‌کنند که به اقدامات همه جانبه برای جلوگیری از قاچاق انسان دست بزنند چرا که ضمن نقض فاحش حقوق بشر در جریان ارسال آنها از مبدا به مقصد و مرگ و میر و تجاوز به این افراد، مشکلات عدیده‌ای را هم برای کشورهای مقصد به وجود می‌آورند. اقداماتی دولت هلند در این ارتباط به آنها دست زده به قرار زیر است:

- ۱- نبرد علیه قاچاق انسان با کمک پلیس.
- ۲- کنترل مهاجرت به داخل هلند.
- ۳- تشخیص بین مهاجرت اجباری و سیاسی و مهاجران تروریست.
- ۴- بررسی قاچاق انسان و پناهجویان واقعی.
- ۵- بررسی رابطه بین جرائم سازمان یافته و تروریسم.
- ۶- نحوه ورود مهاجران قاچاق و پناهجویان به داخل کشور و شناسایی سرچشمه‌های قاچاق آنان. (Staring, ۲۰۰۸)

پروتکل قاچاق انسان:

- این پروتکل کشورها را ملزم می‌سازد:
۱. قاچاق انسان را جزء جرائم جنایی در نظر بگیرند؛
  ۲. به قربانیان کمک نموده و از آنان حمایت کنند؛
  ۳. قربانیان را به کشور خود بازگردانند؛
  ۴. تدابیر کنترلی در مرزها و در رابطه با مدارک مسافرتی و غیره اجرا نمایند؛
  ۵. نگهبانان مرزی را آموزش دهند (معمدی و مستوفی فر، ۱۳۸۸: ۲۰۴)

مبارزه با قاچاق انسان:

هر چه کشورهای درگیر در امر قاچاق انسان قوانین کاملتر و جامعتری برای مبارزه با این معضل داشته باشند، آمار آن کاهش پیدا می‌کند و هرچه فاصله بین دولت و مردم افزایش پیدا کند، زنان و دختران و بالاخص کودکان بیشتر در معرض خطر قاچاق اجباری و تبعات آن قرار می‌گیرند. (معمدی و مستوفی فر، ۱۳۸۸: ۱۰۸) در اینجا به مواردی اشاره خواهیم کرد:

- ۱- در زمینه سازمان و همکاری: ایجاد و نظارت بر سیستم اقدامات پیشگیرانه و اقدامات لازم جهت کمک به قربانیان قاچاق انسان
- ۲- در زمینه جمع آوری اطلاعات و تحقیق: شناسایی گروههای آسیب پذیر، تحلیل عوامل اصلی قاچاق انسان، کسب اطلاعات جامع و دقیق در خصوص معضلات ناشی از قاچاق انسان، انجام اقدامات مؤثر و هدفمند علیه قاچاق انسان در زمینه پیشگیری و سرکوب.
- ۳- در زمینه پیشگیری، تهیه اطلاعات و ارائه آموزش، به حداقل رساندن تعداد قربانیان قاچاق انسان و نیز به حداقل رساندن امکان وقوع این گونه فعالیتهای مجرمانه، ارائه اطلاعات در زمینه معضلات ناشی از قاچاق انسان به عموم مردم، از بین بردن تصورات قالبی و تعصبها، حمایت از رفتارهایی که مانع از جذب مردم به روسپیگری می‌شود، آموزش و ارتقای شیوه‌های تخصصی تحقیقات در خصوص فعالیتهای جنایی مرتبط با قاچاق انسان، کمک به قربانیان و اجرای اقدامات پیشگیرانه.
- ۴- در زمینه قوانین و مقررات: ایجاد شرایط قانونی مؤثر جهت حمایت و کمک به قربانیان قاچاق انسان، فراهم ساختن امکان جذب به بازار کار از طریق ارائه مجوز

کار به خارجیها (کسانی که قربانی فعالیتهای مجرمانه مربوط به قاچاق انسان هستند) به صورت خودکار، تعیین استانداردهای کلی جهت انجام امور پیشگیرانه، پیشگیری و کمک به قربانیان و پیشگیری از انجام اموری چون روسپگیری و سوء استفاده.

۵- در زمینه کمک به قربانیان و همکاری: پیش بینی و تدارک اقدامات لازم در راستای کمک به قربانیان قاچاق انسان، برقراری همکاری با کشورهای مبدأ، ترانزیت و مقصد قربانیان قاچاق انسان.

با توجه به این که قاچاق انسان با جرایم سازمان یافته فراملی در ارتباط است، از این رو مستلزم همکاری در سطح بین المللی ست و هر یک از کشورها موظف اند در راستای پیشگیری و مبارزه با قاچاق انسان تلاش کنند. هدف از راهبرد پیشگیری از جرایم، ایجاد مکانیسمی مؤثر به منظور انجام امور پیشگیرانه در سطح ملی ست که فعالیت کلیه مؤسسات دولتی مرتبط، مؤسسات آموزشی، سازمانهای غیر دولتی و بخش تجاری را می طلبد.

فعالتهای اصلی:

- ۱- همکاری در زمینه های مربوطه، به عنوان مثال، همکاری طرفین در سطح ادارات دولتی، بخشهای انتفاعی و غیر انتفاعی و همچنین در سطح بین المللی. ایجاد شبکه های مشارکتی در سطح ملی، منطقه ای و محلی از طریق گروههای مشورتی در زمینه جرایم منطقه ای.
- ۲- اجرای فعالتهای پیشگیرانه از جمله: عملیتهای اطلاعاتی، پژوهش در زمینه های مربوطه، فراهم ساختن امکان دسترسی به اطلاعات لازم، آموزش در مقاطع ابتدایی و متوسطه، آموزش کارکنان در زمینه مبارزه با قاچاق انسان، همکاری با گروههایی که در معرض خطر هستند و غیره.
- ۳- پیش بینی و تدارک اقدامات لازم جهت کمک به قربانیان قاچاق انسان شامل: مراجعت از خارج از کشور، کمکهای پزشکی، روانی و اجتماعی، بازگشت مجدد قربانیان به اجتماع، ایجاد مراکز مشورتی در زمینه قاچاق انسان
- ۴- انجام امور تحقیقاتی در زمینه فعالیتهای مجرمانه مربوط به قاچاق انسان توسط واحدهای تخصصی پلیس در سطوح مختلف (تهیه اطلاعات کافی در خصوص افراد و فعالیتهای آنان، دسترسی به آموزش و جستجوی سیستماتیک، همکاری بین المللی)
- ۵- تحقیق و بررسی در زمینه قاچاق انسان، شرح دادن و فراهم ساختن امکان استفاده از تحلیلها، مطالعات و دیگر اطلاعات مربوطه برای متخصصان و عموم مردم

گزارش وزارت خارجه آمریکا در مورد قاچاق انسان:

در ۵ ژوئن ۲۰۰۵ گزارشی توسط وزارت خارجه آمریکا انتشار یافت که بیانگر این است که تعداد روزافزونی از کشورهای جهان سرگرم تصویب قوانین سختی علیه قاچاق انسان و مجازات کسانی هستند که در این نوع تجارت برده قرن ۲۱ فعال اند.

آخرین بررسی جامعه جهانی در مورد فعالیت غیرقانونی تجارت و قاچاق انسان نشان می‌دهد که در سال ۲۰۰۵ دادگاهها حکم محکومیت در ۴۷۰۰ مورد جرائم مرتبط با قاچاق انسان را صادر کرده‌اند، که نسبت به سال قبل (که محکومیتها حدود ۳۰۰۰ مورد بودند) افزایش نشان می‌دهد.

جان میلر، مدیر دفتر نظارت و مبارزه با قاچاق انسان این افزایش را نشانه‌ای از پیشرفت در مبارزه با این گونه جنایات علیه حقوق بشر می‌داند.

میلر که گزارش مربوطه را در جلسه‌ای در وزارت خارجه ارائه می‌کرد گفت: «ما می‌دانیم که ۴۱ کشور جدید قوانینی را در مبارزه سخت‌تر با قاچاق انسان به تصویب رسانده‌اند که نشانه خوبی است.»

میلر، هم‌چنین در مورد برخی اقدامات مثبت در این زمینه توسط برخی کشورها گفت: «برای مثال، کشور مالای (کشور آفریقایی واقع در جنوب صحرا) که در گزارش سال ۲۰۰۶ صدرنشین فهرست کشورهای معارض با این پدیده زشت شده است، توانسته به بیشتر استانداردهای جهانی مبارزه با تجارت برده برسد و با این مسأله شدیداً برخورد کند.» این گزارش که باید هر ساله قانوناً تنظیم شود، می‌گوید که در سال گذشته حدود ۸۰۰۰۰۰ انسان به بردگی اجباری برده شدند و تقریباً همان تعداد نیز سال قبل از آن دچار تجارت قهری انسان شدند. در ضمن مسئولان همگی اذعان دارند که در چنین فعالیت جنایتکارانه‌ای اعداد و ارقام همواره غیرقابل اطمینان هستند.

میلر خلاصه می‌کند: «برده‌ها به خط نمی‌ایستند و دستشان را بلند نمی‌کنند تا درست شمارش شوند.» در ۱۴۹ کشور جهان، یعنی بیشترین تعداد کشور در ششمین گزارش سالانه وزارت خارجه آمریکا نام برده شده‌اند. تنها اگر اطلاعات مورد وثوق وجود نداشته باشد، نام کشوری در فهرست برده نمی‌شود؛ پس غیبت نام یک کشور در گزارش به این دلیل نیست که قاچاق انسان از طریق مرزهای آن صورت نمی‌گیرد. خواه کشوری تأمین‌کننده این تجارت باشد، خواه ایجادکننده تقاضایی باشد که به قاچاق انگیزه می‌دهد، صاحبان نظران معتقدند که تقریباً تمامی کشورهای جهان به نوعی در این فرم بردگی قرن ۲۱ دست داشته و آلوده هستند.

برآوردهای سازمان ملل متحد:

سازمان ملل متحد هیچ‌گونه برآوردی را از شمار افرادی که در دام قاچاقچیان گرفتار می‌شوند، به عمل نیاورده و در تلاش است تا بر حل این مشکل نایل آید. اما به گزارش پایگاه اینترنتی دفتر کنترل موادمخدر و جلوگیری از جرایم سازمان ملل متحد، هر سال بیش از هفتصد هزار زن و کودک برای سوءاستفاده جنسی خرید و فروش می‌شوند.

گزارش خدمات عمومی سازمان ملل آشکار می‌سازد که قاچاقچیان انسان با وعده یافتن مشاغل جذاب در کشورهای پیشرفته، زنان را فریب می‌دهند. اما کارشناسان این نوع قاچاق را «بردگی عصر مدرن» توصیف کرده‌اند. این قاچاقچیان که اغلب به گروههای جنایتکار سازمان‌یافته وابسته‌اند، طعمه‌های خود را از میان کسانی انتخاب می‌کنند که سودای جستجوی زندگی بهتر را در سردارند. زنان و دختران از روستاهای کوهستانهای هیمالیا تا شهرهای شرق اروپا فریفته چشم‌انداز شغل بهتر در خارج از کشورشان، در نهایت خدمتکار خانه، پیشخدمت رستوران و یا کارگر کارخانه می‌شوند. براساس برآورد سازمان ملل متحد، گروههای جنایتکار در آغاز دهه ۱۹۹۰، از قاچاق انسان سالانه ۱/۵ تا ۲ میلیون دلار سود نصیب خود می‌کردند، در حالی که این رقم اکنون به ۸ تا ۹ میلیارد دلار افزایش یافته است.

ریگان رالف، رئیس بخش حقوق زنان در گروه نظارت بر حقوق بشر، اعلام داشته است: «ظهور گستاخانه گروههای تبهکار از بلوک شوروی پیشین، موجب افزایش بی‌سابقه قاچاق انسان در سالهای اخیر شده است. اما بسیاری از دولتها نیز در عمل با پروردن این تجارت وحشیانه، تا حدی عامل بروز این مشکل بوده‌اند. سؤالی که همواره به هنگام مطرح شدن توقف موارد نقض حقوق بشر بروز می‌کند، اراده سیاسی است.» (اشتری، ۱۳۸۵: ۵۴-۵۳)

نتیجه‌گیری

براساس اطلاعات به دست آمده در این مطالعه، دلایل قانع‌کننده‌ای مبنی بر افزایش مهاجرت‌های غیر متعارف یا همان قاچاق انسان وجود دارد. فشار اقتصادی پایدار در کشورهای فقیر و در حال توسعه، فقدان فرصتهای آموزشی و شغلی حاکی از آن است که موجدی از افراد با انگیزه کسب منافع مالی تمایل به ترک وطن و یافتن زندگی بهتر دارند. گزارشهای مربوط به مهاجرت‌های غیرمتعارف منعکس شده در رسانه‌ها باعث برانگیخته شدن احساسات شده و به نظر می‌رسد این پدیده بیشتر از آنچه که باید توسط مراجع قانونی گزارش شود، رایج و در حال وقوع است. قاچاق انسان با در نظر گرفتن قربانیان بزرگسال

می‌تواند یک قاچاق بدون قربانی معرفی شود، چرا که بیشتر آنها غیرقانونی به صورت داوطلبانه و آگاهانه مبادرت به مهاجرت می‌نمایند و به خاطر ترس از پیگرد قانونی هیچ گزارش یا اطلاعاتی به پلیس نمی‌دهند. به همین دلیل مقامات و مجریان قانون از مشخص کردن حد و اندازه مهاجرت‌های غیر متعارف در حوزه‌های قضایی ناتوان بوده و متعاقباً نمی‌توانند اقدام مناسبی در این مورد انجام دهند.

پیشنادهایی برای بهبود اقدامات ضد قاچاق :

۱. خدمات و سرویس‌های جامع در اختیار مکان‌ها و شهرهای متقاضی و نیازمند قرار داده شود.
  ۲. ارزیابی و بررسی مجدد فعالیتهای انجام گرفته در خصوص بازگشت قربانیان قاچاق به کشورشان.
  ۳. ارزیابی معیارهای استحقاق برای دریافت مزایای اقامت قربانیانی که قصد اقامت را دارند.
  ۴. تداوم کمک‌رسانی به قربانیان و اطلاع‌رسانی عمومی در باره پدیده قاچاق و نظارت بر روند پیشرفت این امور.
  ۵. تداوم آموزش‌دهی مأموران تعقیب کیفری و نمایندگان فدرال در شناسایی هرچه بیشتر قربانیان و پیگیری مجددانه پرونده‌های مرتبط با قاچاق انسان.
  ۶. حمایت و استقبال از هرگونه همکاری و کمک خصوصی، عمومی و بین‌المللی در استخدام افراد تحت نظر قاچاق در کارگاهها و مراکز شغلی.
  ۷. آگاهی از شیوه‌های قاچاق، آمار قربانیان، روش‌های تعقیب و میزان مجازات قاچاقچیان در عرصه بین‌الملل.
  ۸. توسعه و افزایش اقدامات دولت آمریکا در اطلاع‌رسانی به عامه مردم و هشدار به آنان در عدم خرید تولیدات ناشی از کار اجباری قربانیان قاچاق.
  ۹. تصویب پروتکل سازمان ملل متحد پیرامون قاچاق انسان.
- در سال ۲۰۰۰ در پارلمان ایالات متحده، قانونی علیه قاچاق اشخاص به تصویب رسید که مطالب جالب توجهی در آن به چشم می‌خورد. این مطالب صرفاً محدود به مسایل این کشور نمی‌شود؛ بلکه اموری جهانی هستند اشاره به برخی از این موارد خالی از فایده نخواهد بود. در این راستا بویژه مطالب زیر قابل توجه هستند:

۱. سالانه حداقل هفتصد هزار نفر عمدتاً زنان و کودکان از مرزهای بین‌المللی قاچاق می‌شوند که حدود پنجاه هزار نفر از زنان و کودکان به داخل سرزمین ایالات متحده قاچاق می‌شوند.
۲. خیلی از این اشخاص غالباً از طریق زور، فریب یا اجبار وارد بازار تجارت جنسی بین‌المللی می‌شوند که نهایتاً سر از فحشا، عکسهای مستهجن، و سایر خدمات جنسی تجاری درمی‌آورند.
۳. قاچاق اشخاص محدود به صنعت جنسی نیست؛ بلکه شامل کار اجباری و نقض فاحش معیارهای حقوق بشری و بهداشت عمومی و قواعد کار در سطح جهانی می‌شود.
۴. قاچاقچیان، زنان و دختران را که به خاطر فقر، فقدان آموزش، بیکاری، تبعیض و نبود فرصت‌های اقتصادی در کشور مبدأ خود در وضعیت نابسامانی هستند، با وعده‌های دروغین درخصوص اشتغال در کارهایی مثل پرستاری، خدمتکاری، کار در کارخانه‌ها، رستوران‌ها، فروشندگی یا نظایر آنها تطمیع می‌کنند.
۵. قانون موجود و سیستم اجرای قانون در ایالات متحده و سایر کشورها برای جلوگیری از این قاچاق و آوردن قاچاقچیان به چنگال عدالت ناکافی است و شدت این جرائم را ملحوظ نمی‌کند.
۶. رویه‌های جاری در مورد برده‌داری جنسی و قاچاق زنان و کودکان، ناقض اصولی ست که ایالات متحده بر مبنای آن شکل گرفته است (مثل کرامت ذاتی و ارزش تمام افراد بشر که در اعلامیه استقلال به رسمیت شناخته شده است).
۷. ایالات متحده باید به طور دوجانبه و چندجانبه برای سرکوب صنعت قاچاق با اتخاذ اقداماتی برای ارتقای همکاری میان کشورهای مربوطه در مسیرهای قاچاق بین‌المللی اقدام کند.
۸. قاچاق اشخاص به گونه‌ای که در پروتکل تعریف شده است، متفاوت از قاچاق جنسی است. قاچاق اشخاص شامل فعالیت‌هایی است که متضمن فریب یا اجبار هستند. در حالی که قاچاق جنسی به معنی هرگونه عملی است که متضمن یک عمل جنسی تجاری (مثل فحشا) باشد. (سلیمی، ۱۳۸۲: ۸۹-۸۷)

راه کارهای پیشگیری از پدیده شوم قاچاق انسان:

۱. همکاری جدی کشورهای مبدأ و مقصد به منظور سرکوب قاچاق انسان.
۲. الزام دولتها در نحوه برخورد با قربانیان قاچاق به گونه‌ای که همانند مهاجران غیرقانونی با آنها برخورد نمایند.
۳. اتخاذ تدابیر مناسب برای پیشگیری از قاچاق انسان، تعقیب مجرمان و حفاظت از حقوق اشخاص قاچاق شده در کشورهای مبدأ.
۴. اطلاع‌رسانی به منظور ارتقای آگاهی عمومی در خصوص قاچاق انسان توسط رسانه‌های گروهی.
- الف. افزایش آگاهی کارکنان (پلیس، مهاجرت، کنسولگریها، سفارتخانه‌ها) در خصوص قاچاق انسان.
- ب. اتخاذ سیاستهایی که براساس آن با قربانیان قاچاق به صورت شهود بالقوه رفتار گردد نه به عنوان مجرم.
۵. تقویت واحدهای تخصصی پلیسی و قضایی برای رسیدگی به پرونده‌های شبکه‌های قاچاق انسان.
۱. تصویب قوانین خاص قاچاق انسان با تعیین مجازاتهای مناسب.
۲. انجام تحقیقات پیرامون علل و انگیزه‌های قاچاق انسان از طریق مؤسسات و مراکز تحقیقاتی.
۶. افزایش ریسک قاچاق انسان برای شبکه‌های قاچاق.
۷. تصویب پروتکل پیشگیری، سرکوب و مجازات قاچاق انسان مصوب سال ۲۰۰۰ توسط دولتها که جدیدترین و کاملترین سند بین‌المللی ضد قاچاق انسان است.

منابع و ماخذ:

- اشتری، بهنار (۱۳۸۵) قاچاق زنان، انتشارات میزان
- بیابانی، غلامحسین (۱۳۸۷) قاچاق انسان یا تجارت جنسی، فصل نامه علمی - ترویجی پلیس زن شماره پاییز و زمستان
- پورتر، کارلین (۱۳۸۵) نگرانی سازمان ملل از جهانی شدن قاچاق انسان، خبرگزاری دانشجویان ایستا
- جاکومه، استفان (۱۳۸۲) مهاجرتهای غیر قانونی، ترجمه اداره کل پلیس بین الملل ناجا
- سلیمی، صادق (۱۳۸۲) جنایات سازمان یافته فراملی، انتشارات تهران صدا
- کولن (۲۰۰۰) قاچاق انسان در اروپا
- عصار، محمد تقی - بیابانی، غلامحسین (۱۳۸۶) قاچاق انسان، انتشارات کارآگاه
- عصار، محمد تقی - بیابانی، غلامحسین (۱۳۸۶) قاچاق انسان و پیامدهای ناشی از آن، فصلنامه شماره ۱ کارآگاه
- محمدی، زهرا (۱۳۸۳) بررسی آسیبهای اجتماعی زنان در دهه ۱۳۸۰-۱۳۷۰، انتشارات دفتر امور زنان
- معتمدی، هادی - مستوفی فر، فرزانه (۱۳۸۸) قاچاق انسان، پژوهشکده تحقیقات استراتژیک گروه پژوهشهای فرهنگی و اجتماعی
- معظمی، شهلا (۱۳۸۴) جرم سازمان یافته و راهکارهای جهانی مقابله با آن، انتشارات دادگستر
- Cole .Helen (2009) Human Trafficking: Implications for the Role of the Advanced Practice Forensic Nurse, J Am Psychiatric Nurses Assoc
- Hughes Donna M., Chon Katherine Y. and Ellerman Derek P.(2007) Modern-Day Comfort Women: The U.S. Military, Transnational Crime, and the Trafficking of Women, VIOLENCE AGAINST WOMEN
- Staring Richard(2008) Controlling Human Smuggling in the Netherlands: How the Smuggling of Human Beings Was Transformed into a Serious Criminal Offence, Book chapter from, Organized Crime: Culture, Markets and Policies

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی